

PERŽVALGA.

B. Ž. iš Naugatuck, Conn., mums rašo: Gavau šiandieną atvirą laišką iš Lietuvos su liudna naujiena:... Andrių Baltrušaitį (iš kaimo Buktiškių, Griškabudžio val. č. Nau miesčio pav.) kazokai nušovė, naktį 31 d. sausio. Jis buvo pasislėpęs ant aukšto, kur jį radę... nuzudė... Daugelis vyrų kalėjimuose ir visi kampai užtraukti kazokais.

— Gavome per vieną mūsų skaitytoją laišką (kuris tilps kitam num.), jam rašytą iš Kalvarijos kalėjimo: 23 d. sausio sėdėjo 113 politiškųjų, tarp jų 3 gimnazistai iš Senapilės, kur da 24 yra areštuoti. 27 d. sausio da 10 suimtųjų atvarė. Ankšta, ner kur ne atsigulti. „Mēs dabar lavinamės, prakalbas laikom... Naudojamės liuosybe, ba dabar vien tiktai kalėjime laisvė žodžio ir susirinkimų“.

Laiške rašo, kad visi suimtieji gauna po 3 mėnesius sėdėti.

— „Krikščioniškoji Demokratija“ Lietuvoje išleido atsisaukimą, p. a.: „Žadamoji socialistų liuosybė“. Atsisaukimo turinys šiaip visai tinka prie praloto Antanavyčiaus aplinkraščio, tik su tuo skirtumu, kad ketina valdžią... boikotuoti. Bet kada boikotuojančius valdžia užpuls, tai ne priešto prieš ją nepakelk! Niek ginklo į rankas: tegul visus mus išžudė!“

Kad neužstavitų senosios tvarkos ir klerikalų, tai galima būtų manyt, jog tai atsisaukimas „d u c h o b o r ū“, kuriuos caro valdžia kankinokankinius ir pagalios išvarė iš Maskolijos už tai, kad ginklų neėmė į rankas....

— „Gaz. Swięteczna“ patalpino žinią apie muštynes lenkų su lietuviais Beržininkų bažnyčioj, (Seinų pav.). Muštynės įvykusios dėlei įvedimo lietuviškų giesmių. Kaltė, žinoma, paeina iš lietuvių pusės...

Iš Lietuvos.

Laiškai.

Žinios iš Senapilės ir Kalvarijos paviety, Suvalgų gub. (Laiškas nuo vieno draugo iš L. Socijaldemokratų Partijos, gautas 8 d. vasario 1906 m. Baltimore, Md.).

Malonus Drauge! Labai gaila, kad T-ta tokiam svarbiam laike gyvenimi Lietuvoj. Šis laikas pas mus labai svarbus: laikas revoliucijos visoj Lietuvoj ir visoj Rusioj, laikas karės už visuotiną laisvę ir gerovę žmonijos, tai karė su despotiška caro valdžia ir jo činovnikais ir kariumene. Juk žinai T-ta, jog buvo Vilniuje susivaziavimas lietuvių atstovų. Nors buvo daugybė žmonių su plenipotencijoms nuo valdžionių, bet ne visi buvo tuom užganėditi. Iš Suvalgų gub. buvo beveik stipriausios spėkos pasiūsta į Vilniaus susivaziavimą. Na vis gi susivaziavimas savo darbą atliko. Tikimės, kad kitas susivaziavimas bus pasekmingesnis, ir labiaus užganėdys visuomenę.

Po susivaziavimui, žinoma, pradėjom umai nutarimus pildyt. Tuojaus išvijom iš raštinynių vaitus ir raštininkus, valdžios išrinktus, o paskui išsirinkom patįs. Padovinio valsčiuoj raštininku išrinkom Stasį Ambraziejų, o vaitu Miką Pajaujį. Tą patį padarė ir kitose vietose: Igliškėliuos ir tt. Kaip T-tai yra žinomas manifestas 17 (30) d. spalio, kuris žadėdams žodžio ir susirinkimų liuosybę, vietoje to, užkrėtė karišku padėjimu visą Lietuvą ir Lenkiją. Tuomet areštavo už politiškas prakalbas d-rą K. Grinių iš Senapilės, ir įkišo ir Kauno kalėjimą. Bet neuzilgo numetus karišką padėjimą, tas tapo paliuosutas; o dabar vėl tapo ištremtas iš Lenkų karalystės ant nepaskirto laiko, kaip priešas ma-

skolių valdžios, — dabar gyvena Vilniuje. Norėjo ir Griniaus pačią ištremt, bet ji prisizadėjo į politiką nesikišt ir, antra, kad vaikai buvo sergan ti, už tai ant mėnesio paliko...

Truputį vėliaus, plentu vaziuojant į Budką, Senapilės pav., suėmė studentą Grigaitį, kuris buk vaziavęs daryt valsčiaus susirinkimą. Žemskiai su dragunais smarkiai sumušė ir nugabeno į Kalvarijos kalėjimą. Ir da dū puikiu vaikinu taip-pat areštavo. Prieš kelias dienas Padovinio valsčiuoj buvo sueiga, drauge buvo ir pavieto; viršininkas, bet be kareivių nutarė: 1) kad karės metas būtų umu laiku pralijtas, 2) kad būtų duota Lietuvai autonomija, 3) kad urėdininkai būtų pačių žmonių renkami, 4) kad mokestis tik patys žmonės gal nubalsuot kam sunaudot ir tt. Potam buvo Liudvinave sueiga ir po sueigos valdžios tarnai paskui viršininką vežė monopolkę iš Liudvinavo, tai 12 vyrų monopolkę atėmė, dalį sumušė dalį pardavė be akčyzės, skrynes sudegino, — ir monopoliaus nė duko neliko. Toliaus sunaikino visas teismo ir raštinios popieras, kurias draskė ir degino. Čia atlikę tą darbą patraukė su tuom pat mieriu ant „Dzukijos“. Pirmiausiai Krosnoje sunaikino raštinynių, paskui Lazdijuos: raštinynių teismą ir krasą; krasos viršininką nušovė; sunaikino Rudaminos raštinynių ir mokyklą. Paskui Punsko, Suvalgų pav., sunaikino raštinynių, teismą ir monopolį, ir visus 3 žemsgarius nuginklavo. Kur, pagal lietuvių susivaziavimo Vilniuje nutarimus, nepertraukė žmonės su valdžia susinėsimų, tai ten dabar tyč a išdrasko raštines ir teismus, kad žmonės priversti būtų pertraukti, neturėdami raštinių ir teismų ir nė jokių popierių. Monopolkę tai suvis nesiseka caro bernams gabėt iš kaiminių monopolijų:

bonkas sudaužo, net nė bačkose neišsitenka, — taip neseniai 7 bačkas ant kelio išleido.

Dabar po kaimus tai tikra medzioklė darosi. Taip 16 sausio Kalvarijos dragunų eskadronas pasiėmęs žemsgarius už kelvedžius (pasiūstas viršininko Gorielovo), ištraukė ant medzioklės į Padovinio valsčiuoj. Temstant atkeliavo į Padovinio raštinynių, suėmė naujai išrinktą raštininką Stasį Ambraziejų. Paskui kareiviai pasidalino pusiau ir, su liktarnom ant smaigų, vieni patraukė į vieną kraštą — ant Varnupių, kiti į kitą kraštą — ant Putriškių. Padovinio kaime bejojant ant Putriškių buvo suėmę Petrą Liutkevyčių. Tas klausė: „kur jus mane vesit?“ Viršininkas sako, kad gubernatorius liepė vaziuot į Vilnių į seimą... Na, sako Liutk., kad liepė, tai reikia klausyt ir rengtis. Duok, sako, pačiute pančekas, o aš einu į kamarą atsineš i čebatų. Nuvėjo į kamaraitę, išmušė langą, ir per langą pašmuduršt. Kareiviai paskui, bet kad naktis tamsi buvo, tai nabagai vešt į Vilniaus seimą nepagavo nors ir po triobas, ir pas kaimynus jieškojo. Iš ten patraukė ant Pauosupio pas Juozą Ambraziejų. Ir ten nerado, nors ant aukšto ir po spalius jieškojo. Nuo to pas kitą Ambraziejų Juozą, neseniai pargrižusį iš Olonelko gubernijos po amnestijai, — ir to nerado namie. Grįždami užsuko į Putriškes pas Vitkaucką, norėdami suimt Pijušą, ir jo brolių Viktorą, neseniai grįžusį iš Olonecko gub., kur buvo ištremtas; bet nė vieno namie nerado. Paskui grįžo atgal į Padovinį, pas naujai išrinktą vaitą M. Pajaujį, bet nė to nerado namie ir taip apšvito, kaip vilkus, ryto šviesa...

Laimingesnė kiek buvo antroji dalis eskadrono, kuri rado ir suėmė Bubbį iš Varnupių, ir Brizgį iš Plynių. Norėjo suimt Vinčą ir Juozą Švirmic-

kus ir Bočj iš Varnupių, ir da keletą vyrų iš Daukšių ir Vidgirelių, bet betriusiant apšvito nei velnius, ir turėjo grįžt namo laimėję vos 3 aukas (o tikėjosi daugiau per 10 gaut). Teip einant ant medzioklės kareiviams duoda po stiklą degtinės ir po svarą dešros, kad būtų ziauresni ir gerai pildytų viršininko paliepmus. Suimtuosius, rodos, nemušė, kaip tai yra darę Senapilės dragunai, arba Naumiesčio kazokai. Mat Kalvarijos dragunai buvo streikavę kelias dienas pereitą metą. Iš to matyt, kad yra daugiau prasilavinę ir nors nuo valdžios gauda degtinės, tačiau į laukinius žvėris ne pavirsta, taip kaip kiti.

Dabar kareiviams ir alga, ir maistas yra truputį pagerįta, teip, kad daugelis kvailių perejo į valdžios pusę. Bet su laiku, yra viltis, pasiseks daugelį organizuotų kareivių patraukti į žmonių pusę.

Ot, turiu pridurt, kad lietuviai pradėjo smarkiai darbuotis, ir, nežiurėdami ant savo pavojaus, varo revoliucijos darbą kas kart pirmyn, ir turime viltį, jog caro valdžia neatsiturs prieš liaudinę armiją.

Da mūsų pavietuos kazokai savo nagaikų ne išmėgino, kaip Naumiesčio... Bejel ir nuo Skriaudžių areštavo kareiviai du ar 3 vyrus, bet nežinau kokius. Veiverių seminarijos mokytinių streikas tęsiasi. Seminariją, vietoj mokinių, dragunai su arkliais užėmė, sergs ti rusus išgamas mokytojus. Po bažnytikiems prakalbos nesiliauja. Nors ir ziema, monopolijų nėra; traktiernėse degtinės ir gi nėra duko nėra. Žem-sargiai visi nuginkluoti. Visa valdžia kareivių rankose, bet greit ir tai grius.

Turime viltį, jog Jūs ten, Amerikoj gyvendami, paremsite mūsų tą sunkią kovą... Ak rods! jau daug pagelbos gavom mūsų L. S. D. P. ant

ginklų ir agitacijos, už ką širdingai ačiu! Girdim per laiškus, kad daugelis nenori užsitikėt duodami aukas, ir kad pinigai gali kur nors prapulti. Tam, broliai, meldžiam netikėt, nes pinigai negali niekur kitur eit, kaip tik ant revoliucijos darbo; tai yra — ant ginklų ir agitacijos, už tai prašom aukaut kodaugiausia; tuomums priduosit daugiau spēkų toj baisioj kovoj už žmonių laisvę.

Nebrekos vaikas.

II.

Laiškas rašytas 23 d. sausio 1906 m. iš Sierijų Suvalkų gub.; gautas 7 d. vasario, Luzerne, Pa. J. K. M.

... Rašykit gromatas greitai, kaip gausit; ba dabar pas mumis pačtai streikuoja, dabar tiktai du sykiu pačtą parveža ant nedėlios, tai mūsų žinosim, kada galima atsiimti gromatas. Lazdijuose užmušė pačto načelnyką, tai dabar mūsų načelnykas bijosi, tai šitom dienom išveš mūsų načelnyką į Alytą; o iš Sierijų vežios gromatas tik dusyk ant nedėlios. Dabar atsiuntė vaisko į miestelius ir pas mumis į Sierijus ir jų labai daug, nors dabar viskas pas mumis spakaina.

III.

Iš Vilkaviškio pav. laiškas, kurį gavo V. R.—s, gyvenantis Kingstone, Pa., nuo motinos, per 60 metų senumo (jos pačios ranka rašyta).

... Dabar pas mus tai labai baisu: buntavojasi, nė mokesčių nededa, — c e c e l i s t a i neduoda ir degina (Reikia su-prast: tuos, kurie mokesčius moka, arba klauso valdžios. Tai yra paskalas, paleistas revoliucijos priešų, su tikslu, kad žmonės imtų neapkęsti „cicislis-tų“ ir neklusų jų. Red.). Išdegino Pajevonio Puodžiuoną ir Trilaukio Žvirblį. Ir popieras mēto, ir naktimis šaudė, ir blekes nulupo nuo kromų ir nuo traktienės ir kanceliarijos, drasko (kanceliarijų knygas).

Dieną da buni—bebuni, ale kaip ateina naktis — nežinia,

ar atsikelsi gyvas, ar ne; perleidi dieną, tai tavo.

Mūsų daugiau nieko nežinome, tik tose gromatose (turbut atsišaukimuose. R.) yra, kad bus kraujo praliejimas. Kaip tasias gromatas skaito, tai net ant galvos plaukai stoja. Kas ži, ar da sulauksime su kita gromata pasikalbėt, ar ne. Kaip da nieko negirdi, tai da biskį ramiau, ale kaip išėini kur, tai — kaip tai žmonės šneka kad po kelis tukstančius žmonių užmuša, kur skerdynes padaro. Tai ir pas mus neužilgo, sako, bus tokios skerdynės; tai sako, kad varys nuo aštuoniolikos metų iki šešesdešimts metų. Tai tokios pas mus naujienos. ... O dabar persiprašau jūsų, mažu negerai surašiau gromatą: žinote, kad mūsų ne koki raštininkai.

IV.

Laiškas rašytas 8 sausio iš Kauno gub. Telšių pav. miestelio Rinnavos į Blissville, L. I.

Rašau tamistai, kas pas mumis girdėt, kokios naujienos. Pas mus ir blogos naujienos. Buvom paskyrę į mokytojus Židikuose Konstantiną Vasiliauski, į raštininkus Dominiką Banevyčią, į urėdininkus Albiną Jasmontą, į viršaičius Čiaupą. B. su P. pasakojo pamokslus, po Rinnavą, Židikus, Ilakius, kad turėtumėm vienybę, kad neklausytume caro valdžios, kad nė mokėtumėm mokesčių, kad nebūtų monopolijų, kad kareiviams algas mokėtų 6 rubl. į mėnesį, kad iš savo gub. neitų tarnaut kitur, ant metų po 2 kartų viešėti (?). Ir tą viską valščionys padarė. Monopolius išgriovė. Dabar antraukė kazokų 65. Mūsų visus urėdininkus mušė su bizunais, kitą mažai gyvą hepalko. Primušė didei Konstantiną Vasiliauski ir Čiaupą, Albiną Jasmontą maža tegavo, nes jis davė 3 rub. kazokams. Banevyčią, Poci, Skeivį, Apulskį — tuos nepaėmė. Rudnickį, Ru-

gienių paėmė, už „pamokslus“. Ir Mockų Juzapą paėmė už daužymą monopolijų. Ir pasakyta, kad kas paimtų, arba nušautų augščiaus minėtus (nepagautuosius) vyrus, gautų didelę n a g r a d ą. Tukstantčiai žmonių kalėjime uždaryta. Aš dar negavau kazokų nagaikos. Pas mus yra didei neramu. Kurše baig' deginti dvarus. Kurše yr' daug kariumenės. Kuršas stovi kariškame stovyje. Liks čionai tik pelens... Ir pas mus visi ponai išbėgiojo už rubežiaus. Musų grasas Milšinskis nuleido visiems rendaunikams ketvirtą dalį mokesnio.

Pabengiau. Viską negaliu surašyti. Tik parašau tą, kad esi laimingas re šimtą kartų, ale tukstantį... Butumei ne vieną kazoko nagaiką pakastavojęs....

Ruduo pas mus buvo baisiai lytuotas, kad nė seneliai ne atmen tokį laiką.

V.

Iš Pilviškių, Senapilės pav. Suvalkų gub.

Godojamas brolau Juozuli ir teipgi Jievute. Pranešu tau, Juozuli, kad laišką mūsų nuo tavęs gavome 17 dieną Sausio mėnesio. ... O dabar parašysiu koks pas mus oras, ir kokios pas mus naujienos girdėti. Oras toks: pirmiau apie pora sanvaičių tai buvo pusėtinai šaltis, apie 20 laipsnių, o dabar vėla šalčio nėra. O dabar parašysiu kokios pas mus, Lietuvos, naujienos girdėti. Pirmiausia pranešu, kad jau dabar bažnytkaimiuos ir mažuos miesteliuos monopolijų nėra. Kaip pirmiau vis monopolius daužė, tai da keletą kartų vis vėla degtinės parveždavo, o dabar jau visai monopolijų nėra. Pilviškiuos teipgi nėra. Pirmiau, kaip buvo čionai kareivių, tai buvo da monopolius, ale kareiviai po sudraskymui kanceliarijos ne poilgam išėjo iš Pilviškių, tai ir monopolijų sykiu išvežė, ir dabar Pilviš-

kiuos nėra nė monopoliaus, nė kareivių. Pabaigus monopolius draskyt, jau kaip niekur nebuvo, tai pradėjo draskyt kanceliarijas ir pinigus, kur buvo, tai išnešė; ale jau ir tą darbą pabaigė, jau beveik nė tos kanceliarijos kad nebutų išplėsta. **B l i u v i š k i ū** (Griškabudžio vals., Naum. pav. R.) kanceliariją ir sudegino. Tai dabar pradėjo paktus plėsti. Apsiginklavę vyrai eina naktį arba ir dieną, sudrasko kasas, išima pinigus ir markes. Pilviškiuos jau ir taip padarė. Sausio mėnesio 15 dieną, vienuoliktą valandą ryto, atėjo 4 vyrai nuo Antanavo, apsiginklavę su **l e v o r v e l i a i s**; 3 tuojuos įėjo į pačią, o viens vartavojo iš lauko, ir išėmė iš kasos pinigus ir markes ir vėla nuėjo. Pinigų, tikrai nežinau, kiek tenais buvo, ale kaip sako — apie šešis šimtus rublių.

Sudiev tuom laiku daugiaus neturiu ką rašyti.

Da parašysiu vieną naujieją, kuri da neseniai atsitiko Naumiestyje. Tenai šovė žemskių načelnyką — ir ot kaip tas atsitiko. Žydukas, turintis kokia 18 metų, įėjo į kambarį načelnyko ir klausė tarnų: „ar ponas namie?“ Ale jo tuom laiku nebuvo, ir tas žyduks ėjo atgal ir eidamas laukan, sutiko načelnyką ir šovė, tai sykį išovė į krutinę, o antrąsyk į pilvą; ale tas načelnykas da turėjo tiek pajiegy — pagriebė tą žyduką ir atėmė tą patį **l e v o r v e l i j** ir tą žyduką sušaudė ant smert. O tas načelnykas da gyvas, nežinia ar jis išgis ar numirs.

Pasoda Pilviškių, 19 sausio 1906 m. *Jonas R.*

Lietuviškas advokatas,

Tamas Butkevychius iš Nanticoke, Pa. pabaigęs universitetą atidarė ofisus šiose vietose: 43 Coal Exchange Wilkes-Barre, Pa. ir 3 Keyston Bldg Nanticoke, Pa. Lietuviai kurie turėsit kokį reikalą, kreipkitės pa savo tautietį, Tamą Butkevychių.

In Amerikos lietuvius.

Draugai! Jūs iškeliavusie jie į tolimą, laisvės šalį, gal jau užmiršote, kas tai yra vargingam žmogui vilkti kietą ir kruviną caro jungą. Galime jums tai priminti ir paaiškinti. Galime jums iš kiekvienos vietos krauju rašyti apie caro valdžios šunynes, nes to kraujo mūsų budeliai kas dieną pralieja visur, po miestus ir kaimus, dideliais klanais...

Caro valdžia pasiuto iš baimės ir įnirtimo. Ji drebėdama matė, kaip iš visų galų ir kraštų caro valstybės sukilo darbininkai ir valdžionys. Ji susitraukus žiurėjo, kaip augo revoliucija. Ji buvo priversta duoti viena po kitai reikalingas mums laisves: sąžinės, žodžio, susirinkimų, susivienijimų, streikų, ypotos ir gyvenimų (triobų) nepaliečiamybę. Ramindama valdžionis, ji pažadėjo panaikinti „vykopus“ (išpirkimo mokesčius, dyžias), tildydama mažazemius ir bežemius ji žada jiems duoti žemes. Norėdama visus suvilioti valdžia skubinas greičiau sušaukti iš žmonių atstovų „dumą“, tokį parlamentą, kurs gintų caro valdžią prieš žmones.

Darbininkų luomas ir valdžionys dėlto nesidavė apgauti caro bernams. Žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvės buvo vien tam sunaudota, kad parodyti plačiausioms žmonių minioms caro ir jo valdžios šunynes ir paaiškinti, kaip ta caro valdžia reikia išgriauti. Draugovių laisvė leido tuojuos sutraukti ir suvienyti visas susipratusias proletarijato spēkas. Sviesdamiesi darbo žmonės vienok neužmiršo, kad kraugeriu Mikalojui II tarnauja dar ginkluoti tamsių kareivių pulkai su policija ir žandarmerija. Jie suprato, kad ginkluotą priešą apgalvoti pasiseks tik ginklu ir ėmė patyloms ruošti savo terionims karabinius, revolverius ir bombas.

Judėjimas augo. Platindamasis vis tolyn ir tolyn tas judėjimas sukildino vienintelę spēką, bepasilikusią tarnauti carui, — kariumenę ir patraukė ją stoti ant darbininkų pusės. Sukruto prieš vyriausybę pulkai Sevastopolyj, Odesoj, Maskvoj, Kronštate, Grodne, Kaune, Suvalkuose, Charkove, Kijeve ir daugelyj kitų vietų. Kazarmėse ėmė vis tankiau ir tankiau girdėtis riksmi: „Šalin caro valdžia!“

Tuomet caro valdžia pamatė, bene pirmą kartą, kaip atsirado, jog jai iš baimės plaukai ant galvos pasišiaušė, nes aiškiai pajuto galą besiartinant. Varguolių terionys, įsigalėję apgauliais ir suktybėmis, dėlto sugriebė, kaip gelbėtis nuo žmonių keršto. Jie pažadėjo kareiviams didesnę algą, geresnę užlaikymą ir apsiėjimą. Jie pasistengė košės šaukštu papirkti dar kokiam laikui mūsų pačių vaikus ir brolius, kad su jų pagalba užgniauzti revoliuciją. Jau prasidejo skerdynės. Caro kareiviai šį kartą dar priveikė Maskvos darbininkus, nugalabino ir sužeidė apie 15.000 žmonių, armotomis (kanuolėmis) suardė šimtus namų ir siautė po miestą, kaip pasiutę žvėrys. Visuose didesniuose Rusijos miestuose vėl atsirado žandari ir šnipai ir vėl kasdien areštuoja tukstančiais. Berods visoj caro valstybėj nebėra kalėjimo, kurs nebutų prikims tas valdžios priešais. Nepraėina diena, kad keliose dešimtėse pavietų ar miestų nebutų apšauktas karės padėjimas (metas). Į caro generolų rankas atiduota Lenkija, Lietuva, Latvija, Estai, Kaukazas, Rusijos pietinė šalis, Sibiro gelžkelis su aplinkiais ir daugybė miestų pačioj Rusioj. O juk ten, kur yra karės padėjimas, turtas ir gyvastis milijonų žmonių priguli nuo upo munderuoto bašibuzuko. Ten miestų gatvėmis ir po kaimus

daužosi girtų kazokų ir dragunų pulkai, kurie medžioja žmones ir šaudo juos savo pasilinksminimams.

Paklauskite, kas dedasi Lietuvoje?

Lietuvoj teip pat revoliucija. Ir Lietuvoje proletarijatas su valdžionimis kartu laisvę perkasi krauju. Nebemokame caro valdžiai mokesčių. Uždarėme ar sudaužėme caro monopolius kuone visoj Lietuvoj. Atstatėm nuo vietų ir daugelyj vietų visai išvarėme urėdininkus, pristavus, žandarus, valsčių raštininkus, rusus mokytojus pradinių mokyklų, staršinas, caro bernų pastatytus ir begėdiškus valsčių teismus (sudus). Įvedėme naują tvarką. Daugelyj vietų jau sutaisėm beluominius valsčius, prie kurių prisideda visi vasčiaus gyventojai — dvarponiai, bežemiai, ukininkai, lietuviai, rusai, žydai — neskiriant tautos ir tikėjimo. Valsčiams rėdyti visi suaugę valsčiaus gyventojai išsirinko valsčiaus komitetus, išsirinko teismus, vaikams mokyti parsikvietė tinkamus žmones, patįs apsidejo mokesčiais, žodžiu, paėmė savo reikalus į savo rankas.

Judėjimas vis augo. Neuzilgo jis jau butų nebetilpęs valsčiaus ribose, butų apsiautęs pavietus, rėdybas (gubernijas), visą mūsų kraštą — Lietuvą, kad joje savarankiškai viską įsitaisyti, kaip butų naudinga darbininkams ir mažaturčiams.

Ir štai, kaip visuomet, skersai kelio vargdienių luomui stojo kruvinas apuokas — caro valdžia. Gruodžio pradžioj praėjusių metų Kauno rėdyboj valdžia sutaisė kelis burius kareivių iš pestininkų dragunų, artilerijos, ir paleido juos „maištą“ tildyti. Dabar „maištas“ tildomas. Ginkluota, tamsi ir nugirdyta galvažudžių gauja, vedama policijos ir aficerių, eina iš miestelio į miestelį, iš kaimo į kaimą, palikdama užpakalyj žmonių krau-

ją, ašaras, išplėstus, armotom sudaužytus namus, kai-kur net pelenus. Visi valsčių išrinktieji raštininkai, mokytojai, komitetų šanariai, visi prakilnesni žmonės bei prieš policiją nusidėjusieji, gaudomi, žvėriškai mušami, ir vezami į Kauno kalėjimą. Jau išplėsti miesteliai: Abeliai, Panemunis, Rokiškis, Kupiškis, Vabalninkai, Šmonys, Traškunai, Andrioniškis, Viešinta, Anykščiai, Žagarė, Sasnava, Papylė, Kuršėnai, Mažeikiai, Siadai, Alsedžiai, Plungė, Joniškis ir dar daug-daug kitų... Tas pats beveik dedasi Suvalkų rėdyboj. Visur Lietuvoj norima girtus kareivius pastatyti augščiausiais ponais, visur jie vagia, muša, naikina turtą. Kauno kalėjims prikimštas visai. Caro bernai neseniai išleido 70 vaigių ir galvažudžių, kad padaryti vietą politiškiems. Žmonėse silpno budo ir susipratimo, iš baimės tematančiuose tik dragunų nakaikas, ant jų galvų iškeltas, atsirado krutinėj abejonė, kad tik žvėrijs viršaus ant žmonių ne paimitų, pradėjo augti nuomonė, kad caro valdžia — nepriveikiamas milžinas, kad prieš ją nepapusi.

O vienok ištikrųjų artinasi galas kruviniems budeliams. Caro valdžiai nebeuženka pinigų ir nebegauna jų iš kur pasiskolinti. Kuomet ji išleis paskutinį skatiką, susilauks ir paskutinių dienų, — jogs ir geriausi jos šunys nepalakinti liausis gynę despotus.

Skaičius priešų vyriausybei vis auga. Iš Mandžurijos grįžta nuvarginta, bet pilna keršto armija, prisiruošusi stoti į mušį prieš tikruosius tėvynės priešus — caro činauninkus ir generolus. Latvijoj ir Estuose revoliucionieriai beveik visur paėmė į savo rankas visą kraštą, laukan veja ne tik caro tarnus, bet ir caro kariumenę, savaip namie įsitaisydami. Ant Kaukazo

vėl ginkluotas sukilimas. Lenkijoj nepasiliauna kruvinkova. Rusijoj caro budeliai vos-vos suspėjo krauju užgesinti revoliucijos liepsną.

Jau caro valdžia tempiasi iš paskutinės, o milijonai slėgiamųjų ir darbininkų dar tik keliasi ir į vieną vietą sutraukia savo spēkas. Liejamas darbininkų kraujas ne gesina, bet tik žarsto revoliucijos ugnį. Vietoj vieno užmušto atširanda dešimtys keršyti galvažudžiams. Jeigu proletarijai šiandien dar kai-kur pasiduoda savo priešui tai vien dėlto, kad ryt vėl pasikelti, tik sustiprėjus ir dvigubai skaitlingesnė eilėse. Dėl nuolatinių skėrdynių ir valdžios žvėriškumo, dėl visiško iširimo gyvenimo ir kas kart didesnio vargo, auga kerštas prieš terionis plačiausiose vargdienių miniose. Jau nebetoli laikas, kuomet visa neapmatoma caro valstija pavirs į karės lauką, kur darbo žmonės galutinai atsirokuos su savo prispaudėjais ir skriaudikais.

Lietuvos proletarijatas mokės atrasti pridėrančią sau vietą tame mušy skriaudžiamųjų su tranais. Reikia vienok pasirupinti, kad kraujas jo nebutų veltu liejamas. Juo geriau bus susipratus Lietuvos liaudė, juo geresnius ginklus įstengs ji gauti, mušin einant, tuom mirtingesnį smugį paleis ji priešo krutinėn ir veikiau sutrys caro valdžią.

Bet aiškiaus to susipratimo ir tų ginklų pas mus toli-gražu neužtenka. Ir kas mums gali ateiti pagalbon? Mūsų dvarponiai, kaip ir buržuazija viso svieta, tik tuomet drąsi, kuomet jai reikia išplėsti ir pasisavinti darbininkų rankomis uždirtbti turtai. Dvarponiai (mūsų) pirmieji išlįs iš savo urvų, kad užimti vietas Vilniaus seime, kai darbininkų rankoms bus iš mūsų krašto iššluotos paskutinės senosios tvarkos šiukšlės ir

Lietuvos gyventojai bus pakviesti įsitaisyti naują gyvenimą. Bet dabar dvarponių nesimatyti. Jie sėdi namie ir dreba. Jie puola prie socialdemokratų, kad juos apgintų, kuomet mato, kad darbininkai pradeda viršų imti. Jie šaukiasi prie caro valdžios ir parsišviečia kazokus prieš tuos pačius socialdemokratus, kuomet pajunta, kad jos vyriausybė yra bent kiek sustiprėjusi. Jie visuomet slepiasi už stipresniojo nugaros, bet patįs priekovos neprisidės. Tranų veislė visur ir visuomet yra vieno da. Ne daug geresni už bajorus ir mūsų kunigai. Tik menka jų dalelė įstojo dabar žmonių eilėse. Daugumas ar ramiai sau sėdi klebonijose, ar net keikia tuos, kurie kelia maištą prieš Dievo pastatytą valdžią. Tik Lietuvos varguoliai, darbininkai ir mažutučiai, daugiausiai šiandien skriaudžiami ir labiausiai jieskanti sau palengvinimų, drąsiai stoja kovon su ištivirkėlių valdžia.

Tik Lietuvos Socialdemokratų Partija stojosi Lietuvos proletarų vadove, eina vienoje su jais eilėse ir drauge nešą kovos sunkenybes.

Bet mums spēkų reikia daugiau. Kuomet sukilsta dešimts tikstančių, reikalinga tiek pat ginklų ir šimtai susipratusių, drąsių žmonių. Suprantame, jog artinasi atsilyginimo diena ir skubinamės sudrutinti kovojančių eiles. Todėl, vardan Lietuvos proletarijato, šaukia mės prie visų Lietuvos valstiečių, kurių širdise dar neužgeso meilė dėl vargstančio artimo. Kreipiamės visųpirma į Jus, Amerikos Lietuviai! Visumet šelpdavote sudraskytuosius caro erelio nagais savo brolius, visumet remdavote mūsų judėjimą. Neatsisakykite ir dabar ir pasiskubinkite su pagalba!

Kas turite šviesias galvas, karštą ir drąsą širdį, grįžkite Tėvynėn! Kas pamylėjote laisvę ir jos naudingumą dėl

darbininkų luomo ištyrėte, ateikite už laisvę kariautų. Jūsų čia laukia nors kruvinas, bet šventas darbas. Vaziuodami vežkitės ginklus, nes pas mus daugiau širdies keršto, negu gerų šaudyklių ir revolverių. Kas negalite vaziuoti, šelpkite revoliuciją, kaip įmanydami. Lietuva juoda ir nuskarusi. Dar labiau nuskarę tie, kas dabar sloja kovon. Todėl rinkite pinigus, ginklus ir siųskite juos mums.

Skubinkitės, draugai! Artinasi teismo diena svieta terionams!

*Vardan Centro Komiteto
L. Socialdemokratų Partijos:
„Darbininkų Balso“ Red.*

Atviras laiškas broliams-amerikiečiams.

Broliai-lietuviai, Amerikoje gyvenantieji!

Senieji metai baigiasi ir metas jau į jų galą atsižiūrėti.

Darbas pradėtas, bet to darbo galo nesimato. Vis dėlto šiek-tiek tą darbą išdėstysime keliais sakiniais: revoliucijos bangos siubuoja po visą Didžiąją Lietuvą, uzliedamos dargi jos ištautėjusius pakraščius: mūsų agitatoriai ir pats didysis lietuvių susivaziavimas Vilniuje buvo liudininkais tautiško su mumis tų pakraščių solidariskumo. Pradėtasis darbas zengia pirmyn ir eidamas greta su Rusijos revoliucija, išnaikino vienuose tik šiuose metuose visą rusų valdžios sistemą prispaudimo iš ištautinimo, kurią carizmas per 110 metų taip rupestingai auklėjo. Rusų mokyklos — tas biauriausias mūsų ištautinimo ir demoralizavimo įrankis-amžinai prašalintas; mokesčiai valdžiai nemokami ir rusai-valdininkai visur boycotuojami... Tas viskas iššaukė valdžios terrorą, su kurio pagalba ji sumanė pagražinti savo autoritetą. Bet veltui, jos

autoritetas vis puola ir puola....

Aišku, jog nepakels jo nė skraidantieji po Lietuvą su armotomis ir kulkosvaidžiais kazokai ir dragunai. Kiekvienai su artilerijos pagelba sugriauti lietuvių namai, kiekvienas armotų šuvis paleistas Lietuvos sodžiuose, — taiko tiekiokį valdžios pamatus ir griauja juos; ant šitų gi griuvėsių sparčiai dygsta Lietuvos autonomijos supratimas: atjaučiame jau tą laiką, kada pagaliaus maži vaikai visai paprastai pradės tą autonomijos vardą plepėti. Tas laikas jau netoli...

Toks tai Lietuvos padėjimas pabaigoje 1905 m.

Svarbųs tai buvo metai Lietuvos gyvenime; milžiniškas darbas atliktas. Tokio darbo garbė yra vietinių lietuvių nuopelnas, bet ne vien tik jų vieny: už jurių-marių, Amerikoje, plakė lietuvių širdis; jiems ir gi priklauso ne mažas tos garbės dalis. Jūs, Amerikiečiai pirmieji atjautėte vienybės reikalą ir, dėdami pinigų revoliucijos reikalams, pirmi užklausėte apie S u v i e n y t a C e n t r a l i n i j K o v o s K o m i t e t a. Jūs pirmi atjautėte tos vienybės reikalingumą. Bet jos nebuvo, nebuvo nė S u v i e n y t o C e n t r a l i n i o K o m i t e t o. Neįvyko jis nė mums kviečiant visus „išvienikova“*) eiti ir suvienytomis pajiegomis griauti varyti laukan smurtnų ir atkaklų prispaudėją.

Teisybė — v i e n y b e s l i e t u v i ū — e u r o p i e č i ū t a r p e n e b u v o !... Privatiški partijų reikalai stovėjo augščiau, negu tėvynės labas; mes biauriausiai išlojoti laikraščiuose, kaip tik pasklido Europoje garsas apie pinigų padalinimą. Bet Jūs, broliai Amerikiečiai, kitokioms akimis pažiūrėjote į europiečių vaidus. Tas partijų nesutikimas ir jų

vaidai, matyti, jau nuo senesnių laikų buvo paslėpti ir iškilo aikštėn, turbūt, kad pereitų į istoriją ir kad daugiau jau niekad nebeiškiltų. Čia tai jau tik Jūsų, broliai Amerikiečiai, darbas ir toje vaidų numalšinimo garbė yra nupelnas vieninteliai tik Jūsų, Amerikiečiai! Tie vaidai dabar jau istorijos nuosavybė ir mes apie juos nesuekėsime. Dabar kitokia gadynė: reikalingas darbas — zodiais malti dabar ne metas. Revoliucija gi stato savo reikalavimus ir vis didina ir didina darbo svarbumą. Toks protavimas ir šiokios-tokios jau iškovotos tiesos pasakina mus paremti savo darbą liuosese spaudoje pačioje Didžiojoje Lietuvoje. Tam tikslui mes apsirinkome sau organą naujai išėjusį Vilniuje, savaitinį laikraštį „Lietuvos Ukininką“; jaučiame, jog tuo vienu spaudos organu pačioje Didžiojoje Lietuvoje negalėsime pasikakinti. Prireikus, surasime sau ir kitus spaudos organus. Tuo pačiu laiku susilaikome leidę užsienių „Ukininką“; „Varpą“ leisime tik reikalui gimus, n e p e r i c d i š k a i; prenumeratos „Varpui“ neimsime; už kiekvieną išleistą „Varpo“ numerį bus paskirta atskira kaina. Tą literatūrą, kurios neleis mums spauzdinti Didžiojoje Lietuvoje rusų įstatymai, spauzdinsime prie „Varpo“ redakcijos užsieniuose, kaip atsišaukimus ir atskiras knyguotes.

Kaip ikišioliai, taip ir toliau, mes atkakliai kovosime su tėvynės prispaudėju — carizmu ne tik raštais, bet ir gyvu žodžiu, pagaliaus, prireikus, ginklu. Prie tos kovos prisidėti kviečiame ir Jus, broliai Amerikiečiai! Kiekviena nors mažiausia Jūsų auka, padėta ant tos kovos aukuro, atras mūsų širdyse priėjimą ir padėką.

Linkėdami kuodidžiausios

kloties, siunčiame Jums, gyvenantiems už jurių-marių, savo padėką už mūsų kovos šelpimą pinigais.

Drauge siunčiame atskaitą Revoliucijos Šelpimo Komitetui.

Lietuvos Demokratų Partija.

Politiszkos žinios.

Maskolija. Nors Vitte pats tapo reakcionieriumi, braidžiojančiu po darbininkų kraują, tai dabar vienok pradėjo nesutikti su vidaus dalykų ministriu Durnovo, kuris turėdams savo valdžioj policiją ir žandarmeriją ir tomsiems prisakydams elgtis kuo aštriau, anot Vittės, įpykino ir sušiaušė prieš valdžią visus draugijos kodus, t. y. net ir ištikimuosius liberalus. Dabar Vitte stato carui klausimą: ar Durnovo turis atsitraukti, ar pats Vitte pakratysias rankas nuo valdymo. Vitte turis didesnę tamė pajėgą ir gal vėl eis glamonėjimas ponų — liberalų iš vienos pusės, o iš kitos — viliojimas ir gozimas kraujo „prastųjų“ žmonių — darbininkų. — Darbininkų taryba nusprendė: dabar nesikelti įvairiose vietose, o ginkluotis, rengtis ant pavasario prie visuotino sukilimo visoj Rusioj. Valdžia dabar visur šiurmikauja. Tik Kaukaze revoliucionieriai šią nedėl smagiai pakilo: Piatigorško apygardėj apskelbė respubliką; Argoliusko pulko batalionas sukilo ir nuginklavo policiją, žandarus, numetė oficerius, areštavo kazokų atamaną Gramačikovą.

Vladikaukaze kyla kareivių visa divizija. Valdžia viešpatauja tikrai azijatiškai Lenkijoje, labiau Lietuvoje, da labiau Kuršzemyje. Kaip ilgai — nežinia, bet artinasi valdžiai paskutinis sudas.

Kuba smarkiau juda prieš amerikonus, kurių ten daug yra plantatorių. Slapta organizacija visur agituoja, ir prie-

šams kabinėja mažyčius grabukus su parašais: „myris visiems amerikonomams!“

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Jersey City, N. J. 27 sausio per vestuves Stasio Slavicko su Antanina Skirmoniute tapo užmanyta paaukauti revoliucijos reikalams J. Kačergis paaškino užmanymą ir perėjęs su kepure surinko 7 dol., nors už tai ir atkentė nuo caro garbintojų, dar kiti per klaidą aukavo, mislydami — ant gerimo... Yra vienok ir susipratusiųjų. Paveizdan, Teofilė Navickiutė, kuri neužtemijus rinkiko, surado vėliaus ir paaukavo 1 dol. Kad tai visos mūsų sesutės taip elgtųs.

Aukas siunčiam per „V.L.“ redakciją, paskirdami L. Soc. — Dem. P. *Jul. Vitkauskas.*

Brockton, Mass. Čia buvo surengta ant 12 d. sausio kaipo atminimas nekaltų žmonių išmušimo pereitais metais Peterburge. Žmonėms suejus į salę, vienas atsistojo už stalo girtas; atėjo kun. Peza... ir pradėjo pasakoti ne pats nežinodams ką. Po tam liepė benei užgrajit; po to nežinia ką vėl pasakojo ir liepė giedoriams padainuoti. Ant galo vienas lietuvis norėjo išaiškinti tos dienos atsitikimą ir begančius reikalus. Kunigas sustabdė. Vienas iš giedorių padavė kunigui 25 dol. ant rev.; kunigas įsidėjo į kišenių ir nesakė, ką jis darys su tais pinigais. Kunigas pabaigė tą koncertą labai linksmai, bet žmonės pilni ne kantrybės. Šuriko viens: „Palaukit vyrai, išrinksim komitetą aukom priimti“. Dauguma pasitiko ir pradė rinkti; kunigas atėjo pas stalą ir pagriebė tą popierą, kur buvo jau keli sąnariai užrašyti ir liepė išeiti iš salės. Lietuviai sušaukė susirinkimą nedėlioj, 28 d. sausio, bet negalėjo išrinkti komiteto, nes buvo

*) Tokiu vardu buvo išleistas L. D. Partijos atsišaukimas.

daug priešų, o žmonių mažai. Susirinko kitą nedėlę, 4 d. vas., — na, jau dabar viskas išanks to padaryta ir į 5 minutes buvo išrinktas komitetas iš 13 ypatų, ale vienas liko ir „cicilikas“ į vidurį ispraustas... Dabar žiūrėsim, kur tos mūsų aukos eis: ar revol. reikalams, ar prieš revoliucionierius?

Nevalninks.

Parapijonų sukilimas prieš kleboną.

Nedėlioje, 11 d. vasario, parapijonai lietuviškos Apveizdos Dievo parapijos, kurios bažnyčia yra prie 18 ir Union ulyčių, Chicagoje, išvijo savo kleboną kun. Edvardą Steponavičių iš bažnyčios ir išdaužė visus klebonijos langus, norėdami jį visai išvyti iš savo parapijos. Vijimas kunigo iš parapijos buvo panašus į Rusijos revoliuciją: visi parapijonai sukilo prieš kunigą, tik tai policija jį gynė. Moterys buvo pirmose eilėse prie klebonijos durų. Policija kleboniją gynė. Viena moteris ištraukė policijantui lazda ir su taja smogė jam į galvą teip smarkiai, kad policijantas nuo porčių nukrito ir turėjo jį nuvežti į ligonbutį, kur daktarai zaizdas susiuvo. Prasidėjo smarkios muštynės. Moterys ir vyrai rinko akmenis laužė tvorą ir daužė kas kuom turėjo klebonijos langus ir policijantus. Iš klebonijos vidaus pradėjo šaudyti į apgulusius. Tapo pašauti ir sužeisti šitie:

Jonas Tamulaitis, (paimtas pavieto ligonbutin; sako mirs). Vincentas Puzaras, Aleksandra Dargis, Jonas Marozas, Jonas Bendzaitis, (zakristijonas; akmeniu galva permušta).

Be, to tapo smarkiai sužeisti 6 policistai ir detektyvai. Detektyvui Frank Alex suduota su akmeniu į kuprą ir ranka perdurta su skrybėlės spilka...

Penkiolika lietuvių suareštuota.

Priežastis šios kovos yra šitokia. Parapijonai „Aveizdos Dievo“, organizuodami savo parapiją išsiėmė charterį (kone viena Chicagos katalikiška parapija neturi) ir ant to charterio suorganizavo parapiją, pasidirbo konstitucija, paskyrė 12 vyrų parapijos administracijon, ir kontroliavo visus parapijos įplaukimus ir išmokėjimus. Nors ant reikalavimo vyskupo buvo priversti atiduoti vyskupui bažnyčios nuosavybę kunigui kasą, vienok jie vedė kontrolę visų įplaukimų ir išmokėjimų.

Kun. Steponavičia, kaip ir visi lietuviški kunigai, tokios kontrolės nepzketė, ypač todėl, kad ta parapijos administracija ant viešo parapijos susirinkimo apreiškė, kad pas kunigą truksta kelių tukstančių dol. parapijos pinigų. Kunigas pasiskyrė sau naują administraciją iš dviejų ypatų, pagal vyskupo naujai išleistas tiesas. Senoji administracija norėjo peržiūrėti parapijos knygas, bet kunigas su policija knygas iš jų atėmė. Liko pas senąją administraciją tik bažnyčios ir geležinės šėpos raktai ir vienos knygos parodančios parapijos rokundas. Senoji administracija 21 sausio 1906 sukviėtė parapijos susirinkimą ir visi nutarė, kad kun. Steponavičia, už nesitaikymą su parapijonų noru, turi apleisti parapiją laike 5 dienų, o jei laike 5 dienų nepasitrauks, tai neduoti jam pinigų nė vieno cento. Kunigas parapijos reikalavimo nepaklausė. Parapijonai teipgi reikalavo nuo vyskupo, kad kun. Steponavičia iškeltų iš jų parapijos, bet vyskupas ignoravo parapijonų reikalavimą. Tai parapijos administracija nedėlioms, sukolektavusi bažnyčioje pinigus, pasidėjo juos sau, kunigui jau nedavė. Kunigas ėjo kalėdoti, tai jį parapijonai į namus neįsileido ir nieks pinigų nedavė.

Pėtnyčioje, 9 d. šio mėnesio,

kunigas atėjo su policija į bažnyčios sklepą, kur parapijos sekretorius vedė knygas, atėmė nuo sekretoriaus bažnyčios raktus, privertė atrakyti geležinę šėpą, išėmė iš šėpos parapijos knygas ir pinigus kokius ten rado. Sekretorių kurs buvo teipgi bažnyčios zakristijonų, pavarė nuo tarnystos.

Už tokį kunigo pasielgimą parapija baisiai įtuzo ir nutarė kunigą išvyti.

Pereitą nedėlios dieną kun. Steponavičia pasikviėtė kokį airį kunigą sumą atgiedoti, o pats paėmęs kaušą, išėjo bažnyčioje pinigų rinkti. Keletas balsų bažnyčioje suko: „neduokite šitam šiaučiui nė cento!“ Kunigas perėjo per visą bažnyčią ir vos tik kelis nikelius kaušan gavo. Einant per moterų pusę su kaušu, viena moteriškė pakilo iš sėdynės, ištraukė iš kunigo rankų kaušą, ir su juom smogė jam į galvą, centai iš kaušo išbyrėjo. Riksmas bažnyčioje pakilo, kun. Steponavičia pabėgo zo kristijon, o airių kunigas atsigrįžęs nuo altoriaus pradėjo prašyti, kad leistų jam mišias pabaigti.

Pabaigus airių kun. mišias, kun. Steponavičia ėjo pamoksluoti sakyti, bet moterys jį sulaukė ir pradėjo mušti. Kunigas bėgo zo kristijon, moteris paskui kunigą, vyrai paskui moteris ir nusivijo kunigą klebonijon, kur policija vejančius sulaukė. Kiti per dideses bažnyčios duris laukan išsiveržė, apstojo kleboniją, ir ten prasidėjo virš minėtos muštynės ir šaudymai.

Panedėlyje policija darė naujus areštus nužiūrėtų ypatų. Suareštavo Povilą Bagvilionį, parapijos prezidentą, ir Mikolą Balcerį. Dar žada areštuoti Juozapą Skinderį, kurs laiko salioną ant Canal ir 12 ulyčių, buk tai jis sukurstes parapijonus kunigą išvyti.

Po mušiu kunigo frakcija nuėjo vyskupui apsiskusti ir

prašyti, kad ans kunigo priešininkus nubaustų, ar suvaldytų. Parodė teipgi vyskupui konstituciją, kokią ta parapija turi pasidirbusi, kurią vyskupas, pamatęs, persigando. Vyskupas pasakė, kad ta konstitucija yra tai baisiausias katalikiško svieto, papiktinimas ji teip nesutinka su bažnyčios tiesoms, kaipugnais su vandeniu. Ir jeigu parapijonai nesutiks panaikinti tą konstituciją, tai vyskupas atimsias kun. Steponavičių ir uždarysias bažnyčią; tegul gir-di, tada parapijonai verkia.

Labiausiai konstitucija priešinasi vyskupo tiesoms tuom, kad ji duoda valią priiminėti bažnyčios pinigus parapijos komitetui, o ne kunigui. Tas sako, yra didžiausiu prasizengimu prieš bažnyčios įstatus.

Vyskupas rengia proklamaciją, kurią ateinančioje nedėlioje visos dijacezijos bažnyčiose prabaščiai turės perskaityti iš ambonų. Proklamacija ta užgina kiekvienai parapijai turėti komitetus ar kokią nors kitą bažnyčios vyriausybę, o saugok Dieve nuo konstitucijos. Bažnyčios komitetas turi buti tik tai vyskupo paskirtas: dvi ypatos, trečias kunigas, ir tik tai kunigas galys priiminėti parapijos piugius, niekas kitas.

Vyskupas sako, kad šitoks atsitikimas yra tai pirmas ir biauriausias istorijoje jo dijacezijos ir jis pasistengs, kad daugiau to nebutų, o tuos, kurie driso tokį maištą pakelti, nubaus pagal augščiausia laipsnį.

Chicagietis.

Nedarykim iš savęs juokų.

Skaitome N. 3 „Lietuvos“, kad šv. Petro ir Povilo D-tė iš Bostono užmano sutvarkyti reikalą revoliucijos. Šelpime, nepripažįsta dabartinio Rev. Šelp. Kom. už atsakantį ir užmano rinkti naują komitetą. Į naują komitetą perstato nekuriuos vyrus, kurie jau atvirai dirba prieš revoliuciją ir

vyrus jau buvusius R. Š. Kom., kurie pakėlė netvarką ir sugaišino daug brangaus laiko reikale revoliucijos. Taigi yra abejotina, kad šv. Petro ir Povilo D-tės perstatytas komitetas galėtų geriaus sutvarkyti revoliucijos šelpimo reikalus, kaip kad dabar yra. Geriausia, palikime be jokio komiteto, kaip kad dabar yra, laimones patys siunčia pinigus į revoliucijos fondą, o tokiu budu išvengsime daug vaidų ir skandalų nereikalingų.

Aukuotojas.

Ištrauka iš protokolu 15 ir 19 sausio V. L. R. S Komiteto.

Brooklyn, N. Y. 15 sausio buvo laikytas susirinkimas Viet. Liet. Rev. Šelp. Kom. Pribuvo sekančių dr-čių delegatai: 1) Kriaučių Unijos 54 skirniais — J. Gražulis, V. Kriaučiūnas ir V. Dapkevyčius; 2) Šv. Kazimiero d-tės — V. Vaidelis, ir K. Krusinekas; 3) Lietuvos Sunų d-tės — P. Briedis ir J. Steponaitis; 4) L. S. P. A. 19 kuopos, — J. Verbyba ir A. Jurgelionis; 5) Dr. D. L. K. Gedemino, — V. Vabalavyčius, K. Liutkevyčia ir J. Kralikauckais.

Visi dalyvavusieji tame bendrame darbe apsvarstinę ir atliko sekančius reikalus: 1) Išrinko komitetą iš visų minėtų draugysčių atstovų ir senojo kom. šanarių.

Primsėdriu išrinktas Juozas Šukys (263 Wythe av.), sekr. — Jonas Zacharuskas (79 Grand st.); kasierium — Vincas Vaidelis (396 Grand st. Visi Brooklyn). Visi atstovai draugysčių ir šanariai senojo komiteto: F. Ramanauckas ir K. Kurzentaitis — pasiliko patarėjais komiteto, ką visi pripažino už atsakantį; 2) koku budu varyt darbą paskmingiau naudai mūsų brolių kovojančių?

Nutarta suvienytoms pajie-

goms paregti prakalbas ant d. 21 sausio ir sukviesti per laikraščius ir plakatus kono-skaitlingiausia visuomenę; idant supažindinti su dalykų stoviu reikaluose mūsų Tėvynės. Nutarta užkviesti dar nedalyvaujančias dr-tes į bendrą darbą.

Teipogi rinkti aukas kur tik proga pasitaikys: baliuose, mitinguose; eit per biznierių, kriaucių dirbtuves ir stubas; tą darbą turi atlikti viet. suvienytų draugysčių L. R. Š. Kom. Susirinkime buvo keletas pavienių ypatų lietuvių.

3) Tapo pakeltas klausimas per kurias rankas surinktus pinigus but atsakančiau siųsti. Po ilgų visapusiškų svarstymų ir platesnių darodymų, likosi nutarta siųsti per redakcijas ant vardo L. S. D. P. atstovo, Lizdeikos, su pasarga: kad jie but perduoti Lietuvoj Lietuvių Centr. Rev. Šelp. Kom., jeigu jis dabar yra susitverias (Ten yra tik pačios revoliucijos komit., o ne šelpėjų. Red.), o jei ne, tai pavedam suvartot L. S. D. P. ant reikalingiausių revoliucijoj dalykų.

4) V. Jankauckas užmanė rinkti aukas nuo visų biznierių neišskiriant ir svetmtaučių, ant tam tikros knygos, kuri turi but parapinta su paliudijimais vietinių lietuviškų draugysčių. Bet po platesnių svarstymų, pasirodė, kad V. Jankauckas nesutinka su suvienytų draugysčių Rev. Š. Komiteto protavimais ir nutarimais, taigi ir atsimetė nuo bendro darbo. Teipogi jis padavė užmanymą, kad surinktus pinigus siųsti per rankas C. R. Š. Kom. Am. izdininko Dr. J. Šliupo ir pa-reikalaut, kad visi šanariai to buvusio komiteto susitaikytų ir dirbtų išvien; bet ilgiaus svarstant šį klausimą, pasirodė iš kalbos p. V. Jankaucko, jogei paduodamas šį užmanymą turėjo už mierį tik sugrazint tuom ypatingą garbę buvuiam izdininkui Dr. J. Šliu-

pui. (Ir kodėl gi dauguma negalėjo ant to sutikti? Red.). Bet ant antro susirinkimo, kuris atsi-buvo 19 d. sausio tas pats klausimas atsikartojo, ir po ilgo svarstymo suvienytų Dr-čių atstovų vardan 2,500 lietuvių, tapo nepripažintos tokios ypatos už veikiančias visuomeniškame reikale, kurios tik tame darbe jieško ypatingos garbės. Taigi ir viršminėtas nutarimas pasiliko už tvirtitas, kad pinigus surinktus siųsti per redakcijas, o ne per buvusį kasierių dr. J. Šliupą.

5) Nutarta visus kaštus kokius komitetai reikės butinai padaryti, — kaip pavz., spaudinant plakatus, siunčiant pinigus, knygos, korespondencijoms popiera ir blankos rinkimui aukų — visus tuos kaštus uždengs draugystės. Teipgi nutarta, pranešimus ir atskaitas kotankiausiai paduoti visuomenei.

Meldžiam kitų laikraščių atkartot tą mūsų protokolą.

Primsėdis Juozas Šukys
263 Wythe av.
Brooklyn, N. Y.
Sekr. John Zacharuskas
79 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Gruntava už gyvus ir mirusius.

Parašė Smulkutis.

Buvo pavasario laikas, apie Sekmines. Oras buvo labai giedras, kvietikai darželiuose žydėjo įvairiom spalvom pasipuošę. Giraičių medeliai gėrėjosi lapeliais apsidengę. Visas tas gamtos surėdymas išrodė kaip pasipuošimas Sekminių šventei artinantės. Po tuos kvietkynus ir žalius gojus link smaičiulbėjo paukšteliai, tartum rėkty eidami. Tykus, lengvas vėjalis šurino žalius lapelius, lyg pasityčiodams jų grožybe, linksmi žaidžia retkarčiais. Saulė teip giedriai, bei maloniai švietė, jog išrodė visiškai prisiartinusi... ir su-

pasistebėjimu klausė saldaus lakštingalų himno...

Tame linksmybės laike, kuriame ir kiekvieno vargšo širdis bent ant valandos buva maloniausiu džiaugsmu pripildyta, — mūsų našlaitės širdi nieks nelinksmino... Ji, nelaimingoji, vieton džiaugsmo, gailiose ašarose skendo... apglėbus sustingusį kuną savo numylėtinio, kuris teip greit ją atsiveikino, apleido ant visados, — šaukė ji širdį plėšiančiu balsu, priešingu anam linksmamjam lakštingalų himnui.

Vos praslinkus ar porai mėnesių po vestuvių, staiga mirtis perskyrė tuodu balandėliu. Tų našlės ašarų širdies skausmo negalima išreikšti, tas kiek vienam atjaučiančiam bus su-prantamu.

Tėvas velionio, idant palengvīt jaunos marčios skausmus, nusprendė greitai palaidot numirėlį. Žinoma, su visom bažnyčios apeigom, kaip visuomet yra. Kreipėsi prie dvasiško tėvelio, džiakono, pasiteirauti kiek galima bus mišių nupirkt ir kokia dabartinė jų prekė. Kunigus reikdavo parvešt ant kapų, kur buvo koplytelė, kurioje atlieka visas pamaldas teip gerai, kaip ir pačioje bažnyčioje. Nuvykus pas džiakoną, štai sutinka jį, pasisveikina meiliai, nes jiedu buvo geroje pažintyj. — Su kokiom naujienom Jurgis atkeliavai pas mane? — paklausė džiakonas rodydams ranka į kedę.

— Naujiena labai negeistina man, jei galima naujiena pavadīt, teisingiaus: nelaimė. Motiejus mirė...

— Kas priežastia mirties? Juk jis neseniai vedė, sveikas ir diktas buvo.

— Negali žinot! mename kad nuo uždegimo plaučių.

— Gaila, labai gaila! — atsiliepė džiakonas mislydamas sau „mirtis ne visiem nelaimė“...

— Šiteip... Tai ką gi eakysis? — pasiskubino su paklaus-

mu ūziakonas norėdamas greičiau užbaigt reikalą, nes pažįstamojo nelaimė jo neapėjo, tikt džiugino jį laimikis iš tos nelaimės.

— Norėčia palaidot su mišiom ir pamokslu. Gal galėčia du kunigu gaut? Ant ryt die nos. Kas žin kiek reiks... tēveli?

— Už dvejas mišias dešimts rublių, už pamokslą du rubliu, o pakasynų (pagrabo) nuo margo po vieną tiktai rublį. Kiek margų žemės jis turėjo?

— Trisdešimts margų... Tik... Už mišias ir pamokslą tiek to jau; bet gruntava perbrangi! Susimildami, ar negalėtumėt numazyt? Mat velionio likusi moteris neturi nė grašio, o man teip-gi pavasaris, ir kaip už atskirą ukę ir tokią da kruvą pinigų mokėt—yra labai skaudu.

— Kad išrandi—tau brangu, tai kaip sau nori. Pigiau nebus, aš ne žydas, su manim ot nesiderėk! Mokėk pinigus, o ne, tai keliauk sau sveiks.

Žmogelis teip nemaloniai Dievo vietininko surektas, nežinojo nė ką toliaus kalbėti. Supratęs, jōg nenumazytis uždušinio maito, užmokėjo, mįslydams sau „reikalą turiu ne kaip su kunigu, bet kaip su pristovu“ (pristovas—rinkėjas skolų).

Jurgis, važiuodamas namo, susitikė su savo kaimynu.

— Girdeėjau Motiejus mirė? — paklausė kaimynas.

— Teip, mirė! Kaip čia seniai reikėjo rupytis apie vestuves, o jau šiadien reik apie palaidojimą... O jau brangumas pas tuos kunigėlius, neišpasakomas, už dvejas mišias ir pamokslą, užmokėjau 42 rubliu. Ugi nuo margo išmislijo imti po rublį... bet jau nė svietiškaĩ nė dieviškaĩ.

— Tai tu dabar dažinėjai? Tas maitas jau seniai uždėtas. Aną metą Adomo pati kaip mirė, tai nuo jo pareikalavo šimtinės už palaidojimą. Bet

Adomas nemokėjo, o kad už pigiau neapsiėmė palaidot, tai jis nuvažiavęs į Skr., gavo du kunigu, kuriem už dvejas mišias ir pamokslą užmokėjo tiktai 25 rublius.

— Tai gi, bet paskui žiurėk kaip įoiršo ūziakonas. Net ant ambonijos visaip išniekino už tokį peržengimą bažnyčios prisakymo. Imant antrą pačią vis gi reikėjo užmokėt šimtinę, ki teip nedavė sužiedojimo (šliubo). Ką tu čia žmogus padarysi, kiek nori, tiek lupa. Kam apsiskųsi. Nors ant kunigo ne valia nieko šnekėt, bet jau tikrais plėšikais tapo; išbočyk, tamista, man už tokį išsireiškimą. Be jokio gailėsčio, nežiuri, ar turi duonos ar ne, užmokėk nuo margo po rublį ir gana! Kas čia bus toliau? Tegul Dievas susimyli tiktai!

Po trumpos kalbos, persikyrę kaimynai nuvažiavo kas sau.

Rudenop, kaip yra priimta daryt atminimas už dušias (poteriai, ražančius) parengė ir Jurgis. Dabar jau susirinko visi giminės ir broliai velionio (du buvo mokytojais, o trečias turėjo miesto tarnystą Petro pileje, ketvirtas buvo prie tėvo, kaipo įpėdinju ukės). Po visų maldų besiviešėjant, atkreipė atydą ant našlės, kuri vargingame padėjime buvo. Ji buvo da gana jauna, patogi, išmintinga ir tikrai dora moteriškė.

Galio visi nutarė sužiedoti minėtą našlę su jaunesniu broliu velionio, ant ko Jonas maloniai sutiko. Nors ukė buvo nedidelė ir da triobų kaikurių stokavo, dėlto nebuvo nė skolų, nė dalių jokių išmokėt, da Jonas turėdamas kelis skatikus nusimanė gerai gyvenisias.

Tai gi ir vėl prisieina kreiptis prie viršminėto maitininko, t. y. ūziakono, idant suteiktų dvasišką rezoliuciją, kaipo imančiam vyresnio brolio būvusią sužiedotiną. Dabar jau ne tėvas kreipėsi su reikalais

prie ūziakono, bet patsai Jonas.

Atvykęs Jonas pas ūziakoną, sutinka jauną, malonią poniją, kuri drąsiai užklause:

— Ką tamista sakysi?

— Norėčia ūziakoną matyt! Ar jis namie?

— Kokį reikalą turi pas ūziakoną?

Jonas labai nusistebėjo iš šio klausimo, mislydams sau: „čia lyginai kaip pas ruską „popą“, reik pirma jo „suprūgai“ išsipasakot, o ji tada suteiks daleidimą. Dvasišką asaba matyt. Čia to neturi but!“

— Išbočyk, ponija, aš reikalauju patį ūziakoną matyt.

Supratus p. gaspadinė, jog turi kalbą ne su kaimo ukininėliu, greit pašaukė ūziakoną. Pasimatę šu ūziakonu, pridėrandiai pasisveikino, nes gerai pasipažinojo nuo seniau. Neilgai kalbėjus, ūziakonas kaip paprastai nepamiršo savo ūziakoniškos pridermės, pasiskubino užklaust:

— Ką gi pasakysi ypatingai man?

— Kaip žinote apie mirtį brolio mano, ir liksią našlę, jo pačią, norėčia aš ją paimti sau už moterį.

— Hm, labai gerai, bet turi žinot, kad šimtinė reikia patiest.

— Šimtinė! Už dvidešimts penkis rublius ar ne sutiksim?

— Kad neprasiau dviejų šimtų, tai tamista nesisarmatį ji pakist dvidešimts penkinę!

— Ne, ne, — aš da ir tų neikišu! Nes man ir tie reikalingi. O apie šimtines nė nesapnuoju, teip gi ir jums velyčia.

Cia suprantama ūziakonas labai užsirutino už tokį atsakymą, bet daryt nebuvo kas. Matoma, jog ir ūziakoną privedė prie to paties tarpo, kaip ir jo gaspadinė.

— Nė vienas erelis pigiau negal but! Aš ir teip jau žemiau įstatymo (palozėnijos) imu,—tarė ūziakonas ir pridėjo:—Reiks rašyt pas šventą tē-

va, o tas viskas daug kaštuoja: kaip galima už pigiau.

— Kad negali tai nė nereik. Sudiev!—Tai ištaręs Jonas iškeliavo tėviškėn. Jis ūziakono užsispyrimą greitai pažino, dėl to nė burnos ilgiau neaušino. Neilgai Jonas viešėjasis tėvynėje, išvažiavo ant tarnystos Petropilėn. Bet da namieje budamas, užtikrino jaunąją našlę, kad nemokės ūziakonui šimtinės, o vestuvės netur išnykt. Ji prizadėjo grei pribut pas jį, kaip tik gaus žinią.

Pareikalavus nuo ūziakono per miesto valdybą metriškų paliudijimų, kurie buvo reikalingi Jonui dėl apšvedimo, ūziakonas su širdperša pamatė, kad jo užsispyrimas buvo nevietoj, kad negaus šimtinės iš Jono vestuvių.

Gal bus įdomu skaitytojui žinot, kiek Jonas ištikro užmokėjo už suteikimą sakramento materystės. Toli nesulyginant su ūziakono reikalauta suma, nes tik penkiolika rublių užmokėjo. Tas yra didelis įspūdis, kodėl to paties Dievo sakramantai, manding visur vienodi, nevienodai apmokami...

Keletas naudingų dalyku per unijos priežasti.

Kaip ji paiso apie sąnarių gevovę ir ką ji daro gero jiems.

Vienas iš didei naudingų dalykų prigulei pri mainierių unijos, apie kuri daugelis angliakasių nenumano, yra sistema, per kurią mainierys norėdamas apleisti savo distriktą ir persikelti į kitą, gauna kortą, kuri perkelia jo prigulėjimą iš to distrikto, kuaiam jis prigulėjo, į tą į kuri jis persikelia.

Tas reiškia, kad jam persikelus į naują gyvenimo vietą jis pamatys, kad jį veiktai prima unijos viršininkai, jie teip gi pagelbės jam gauti darbą tose kasyklose, kuriose jis no-

rės dirbti. Jei jis neprigulėtų prie un., jis turėtų visiškai atidėti tik ant savęs vieno, ir jam kartais gali būti labai sunku gauti darbą.

Tas yra tik vienas iš daugelio būdų, kuriais unija pagelbsti tuos, kurie yra jos sąnariais. Ji visados žiuri, ar negalės ką savo sąnariams gero padaryti; ji pridaboja, kad sujais apsieitų teisingai ir atsakančiai mainų „bosai“; ji neduoda nė veinam apsukti juos, ji priziuri, kad jie gautų užmokestį, kurią operatoriai per kontraktą pažadėjo mokėti; ji pridaboja, kad darbo išlygos kasyklose būtų tokios, kaip priguli būti ir kad būtų atsakantis atsargumas apsaugojime darbininkų gyvasties.

Kada išranda, jog valstijos įstatymai neišverčia anglinius operatorius teip vesti darbą mainose, kad būtų atsakantis saugumas mainų darbininkams, kada unija pasistengia, kad tokios tiesos būtų išduotos ir pasakutinių keletą metų užmanė keletą „bilų“, kurios tapo įstatymais, ir kurios išgelbėjo gyvastį ne vieno mainierio.

Tokia unija teip daug atlygina savo sąnariams už jų įmokėjimus, kad joks mainierys neturi gero išsikalbėjimo neprigulėti prie unijos. Ją veda prez. Mitchell, pripažintas už didžiausią ant svieto darbininkų vadovą, kuris pašvenčia visą savo laiką drutinimui unijos ir išgavimui mainieriameto, kas palei jo nuomonę jiems teisingai priguli. Pasiūlymai politiškos garbės ir vietų, kur jis turėtų daug didesnes algas, negu jis gauna budams unijos prezidentu, viskas jam buvo suteikta.

Unijos sąnariai pilnai jame užsitiki. Jie žino, kad jo pasiūlymai niekad nepasibaigs, kad jis visados dirba jų naudai ir kaip galva didžios pramoniškos armijos angliakasių darbininkų jis yra vadas, ku-

ris įgis dides pergales, jei tik ji atsakančiai prirems žmonės iš jo eilių.

Isz visur.

Paryžiuje atsitiko didelės riaušės bažnyčiose. Mat pagal naują įstatymą apie atskyrimą bažnyčios nuo valstybės, valdžia turėjo surašyti visus bažnyčios turtus, nuo kurių turi būti mokami mokesčiai. Kunigai nenorėjo duoti daryt to surašo, ir jų pakurstytos minios dievobaimingų katalikų pradėjo mušti komisarius bei taksatorius. Daugelyj vietų atsitiko kruvinos muštynės tarp minios ir policijos.

Kaip parodo maskolių valdžios statistika už sausio mėnesį apskelbta, tai per sausio mėnesį visoj viešpatystėj yra užmuštų revoliucionierių 1,203 ir 1,624 sužeisti.

Karės stovis tebėras 62 vietose, ypatingai apsauga 23-joje, o 11-koje apygardžių stoviginkluotoji apsauga, kuri daug atžresnė už karės stovį ir ypatingąją apsaugą. Statistika parodo teipgi, kad 78 laikraščiai tapo valdžios sustapdyti ir 58 išleistojai areštuoti, laukia teismo. Dauguma išleista už 386,000 rublių įkaitos. Vienam tik Peterburge pereitą mėnesį areštavo 1,816 ypatų. Areštų visur buvo tokia daugybė, kad turėjo kazarmes paversti į kalėjimus.

Sicilijoj buvo baisi audra uraganas. Jurės teip išsiliejo, kad beveik visą miestą Galati Mancertino su 4,000 gyventojų sunaikino; 60 namų stovinių ant kranto jurės nunešė su savimi.

Sekretorius American Federation of Labor praneša, kad 1905 m. buvo 1,157 streikai ir dalyvavo juose 107,000 ypatų.

Allegheny paviete Pennsylvanijos valstybėje pereitais metais užmušta ir sužeista rudos ir plieno dirbtuvėse 9,000 ypatų. Kitokiose dirbtuvėse tame paviete užmušta ir sužeista 4,000; prie to skaitliaus reikia priskaityti 400 ypatų iš anglies kasyklių. Gelžkelio aukų tame paviete per pereitus metus krito 4,300. Viso 17,700 žmonių tapo užmušta arba sužeista.

Anot darbininkų, daugumas tų „nelaimių“ nusidavė dėl darbdavių apsileidimo ir nepaisymo ant to dalyko. Valstybės pabriku inspektorius iš visų tų atsitikimų yra gavęs vos 92 raportus....

Aukos revoliucijos reikalams.

Pasargos: 1) Pagal daugelio aukų rinkėjų patarimą, negarsiname prvardžių tų, kurie aukauja mažiau kaip 25 c. 2) Dėl pažymėjimo, kas atsiuntė aukas, tų pravardės sustatytos paskirstytoms raidėms.

Wilburton, Ind. A. U r b o n a s , A. Juozėnas, J. Juozėnas, J. Gailiunas, J. Žyvatkauckas po 1 dol. \$5,00
New York N. Y. J. Tenis, V. Mazeika, L. Jonuška po 1 dol. \$3,00

Jersey City, N. J. S. Slavic kas, Klimavičius, Teof. Navickiutė po 1 d.; P. Kačergis 60 c.; J. Kačergis, J. Radavičius po 50 c. Smulkesnių \$3,40.
(Atsiuntė J. Vitkauckas) \$8,00

Buvo \$69,45

Viso labo \$85,45

Brooklyn, N. Y. (Per L. S. d-tes balių) J. Marcinkevičius, M. Bučinskas, Ch. Knudsen ir V. Dauburas po 1 d.; A. Šlekys, J. Lieponis, V. Kalauckas, Daukša ir Cash po 50 c.; P. Draugelis 44 c.; J. Beliavičius. J. Duoba, V. Kursvilis, S. Vasiliauckas, P. Bubnis, M. Učialis A. Brazdžonis, Cash, J. Grėbliunas, J. Masaitis, K. Poška, J. Jokimas, L. Bučinskas, J. E. Mickus, J. Stank, Dragunas, K. Vilkevyčia, M. Norkevyčia, M. Pačėsa, A. Pačėsa, V. Pačkauckas,

J. Akusevyčius, J. Danilo, J. Gudonas, J. Taukevyčius, V. Macevyčia, F. Matijošaitis, V. Kriaučiūnas, M. Staselis, K. Jurkonis, V. Karalevičia, J. Simanavičia, J. Paciejus, J. Simavyčia, J. Marvič, A. Kriaučiūnas, Staselis po 25 c.; Smulkių aukų \$2,86; sykiu \$19,01. (Per L. T. Namobalių): J. Naujokas 11 1 d.; P. Draugelis, S. Burdulis, J. Maknavyčius, J. Barvič po 50 c.; J. Kardoka, V. Simanavyčius po 26c.; S. Zubavičius, J. Andziulis, I. Astrauckas, J. Turauckas, Ig. Miškinis, P. Beganskas, F.M., J. Marinas, I. Matijošaitis, A. Lesniauckas, A. Jukauckas, A. Petraška, F. Karušis, P. Šebeda, P. Matusevyčia, V. Švedas, J. Rugis, A. Kazakevyčia po 25 c. Smulkių aukų \$2,08; sykiu \$10,10. (Per prakalbas 21 sausio): Vincas Rainis 10 d.; M. Sadauckas 5 d.; P. Rainienė, M. Dauriutė, J. Kripsitis, J. Vaišnis, P. Palkauckas, P. Stankevičia, S. Garbis, M. Šinkevičia, J. Kupikaitis, A. Baravykas, V. Visgandis, A. Talubukas, K. Talubiutė, M. Narkevyčius, J. Perkunas po 1 d.; J. Šukis 70 c.; D. Cilksis, S. Jankauckas, F. M., B. Dikurevyčia, A. Gabrys, S. Diglis, V. Gerulis, V. Kriaučiūnas, S. Abromaitis, V. Bareza, K. Stepulionis, J. Saločka, J. Gabris, A. Simanaitis, A. Pinkus, P. Lukšienė, K. Cebulckis, K. Krušinskas, V. Kalauckas, M. Bučinskas, F. Sikacki, J. Bučinskas po 50 c.; J. Rugis 30c.; Senčius, Bučinskienė, A. Valiakoniutė, O. Bučinskienė, Ig. Čėsna, L. Rugštelienė, M. O. Babiliutė, K. Daugėla, K. Bernota, P. Kisielius, V. Kazakevičia, A. Nykštis, V. Pečkauckas, A. Kutkauckas, K. Kazakevičia, J. Andriukaitis, T. Laukaitis, S. Samulevičia, B. Vaivada, K. Ruginienė, Remeikis, J. Dragunas, A. Unguraitis, A. Petruška, Barzdaitis, J. Andriukaitis, J. Jokimas, J. Pumptis, V. Griškaitis, J. Zubavičius, N. Bageliškiutė, S. Vilšiaukas, J. Lieponis, A. Stanelis, J. Danalevyčia, J. Zdanavičius, J. Mickus, K. Masinas, J. Lapinskas, M. Ridikas, J. Šiška, J. Svekšta, A. Vorkelis, T. Giedraitis, A. Vaidelis, S. Gegždė, B. Bubnelis, J. Valiukevičius, K. Jonuška, A. Rypickas, J. Masiulionis, J. Gumauckas, V. Šlevinskas, J. Siukevyčius, J. Jucdzeryčius po 25 c. Smulkesnių surinkta \$10,05; sykiu \$66,95. (Per šv. Jorgio d-tes mitingą): V. Urmanavyčius 10 c.; K. Lelis, S. Burgela, T. Kubilius, P. Vasiliauckas po 25 c. Smulkių 92 c. Sykiu \$2,42. Viso labo \$160,00. (Pakvituota „V.L.“ N6. Red.) V.L.R.Š.K. sekr. J. Zacharauskas.

„Kankiniu kasos” apyskaita už ketvį pusmetį (10. VII. 05—5. I. 06).

I. Komiteto apyskaita.

Iplaukos.

Nuo O. A. .... rub. 10,—
Ketvirtamjam pusmečiui buvo likę.... rub. 478,80

Viso labo rub. 488,80

Išlaidos.

N1—10r., N2—77r., N3—15r.,
N4—30r., N5—50r., N6—10r.,
N7—18r., N8—10r., N9—60r.,
N10—15r., N11—11r., N12—
30r., N13—41r., N14—1r.25k,

Viso labo išleista rub. 378,25

Iplaukų buvo rub. 488,80

Kasoje liko rub. 110,55

II. Užsienio atstovo apyskaita.

Iplaukos.

Iš „Varpo” ir „Ukininko” redakcijos gauta 3 mk—fr. 3,70
Iš „Amerikos Kankinių Komiteto” gauta 250 r.—fr. 662,50
Ketvirtamjam pusmečiui buvo likę.... fr. 38,65

Viso labo fr. 704,85

Išlaidos.

„Kankinių Kasos” Komitetui išsiųsta.... 250r.—fr. 662,50
Kasos išlaidos.... fr. 4,25

Išleista fr. 666,75

Iplaukų buvo fr. 704,85

Kasoje liko fr. 38,10

Už „Kankinių Kasos” Komitetą jo užsienio atstovas

A. Vardas.

Paryžiuje, Sausio m. 1906 m.

P.S. Amerikos Kank. Komitetas prašo, kad šią atskaitą perspaudintų ir kiti lietuviški Amerikos laikraščiai.

„Amer. Kank. Komitetas.

Praneszimas.

Visoms draugystėms, kuopoms ir klubams prisidėjusiems prie mano pakelto užmanymo link įvedimo lietuviams rubrikos statistikos blanke, pranešu, kad mūsų pasi-

stengimas šiuomi tarpu liekasi neįkūnitu dėl mazumo pritarėjų. Negalint reprezentuoti nors 100,000 savo tautiečių, siekis yra negalimu.

Gal tas viskas būtų davęsis nuveikti, jeigu ne šiandieniniai, svarbesni, reikalai, taigi Lietuvos revoliucija. Kiekviena apšviestėse ypata nukreipė savo akis Tėvynės link ir tada mums pritruko pritarėjų bei kurių atsiekti mums savo miegius prisiejo negalė.

Guodojamos organizacijos žadėjusios šitą dalyką paremti pinigais, teikites paaukauti tuos pinigus ant Tėvynės aukuro — reikalui šiaudieninės revoliucijos.

Artojas.

Statistikos smulkmenos.

Rockefellerio turtai.
(Pagal C. Mdfett, „Success”).

Savienytose Valstybėse gyvena viena šeima, kurios galva yra turtingiausias ir galingiausias pasaulyje žmogus, John D. Rockefeller. Jo šeimos lobi apskaito ant vieno bilijono arba tukstančio milijonų dolerių (\$1,000,000,000). Ta suma yra tokia milžiniška, kad žmogaus protas negali jos didybės suprasti. Tokia didelė yra ta suma, kad jeigu būtų Rockefelleris pradėjęs uždirbti po 1 dolerį ant minutės, dieną ir naktį dirbdamas nuo užgimimo Kristaus iki šiam laikui, tai yra—per 1905 metus, ir kad būtų tuos pinigus ant nieko neišleides, tai jis da iki šiam laikui nebūtų surinkęs tukstantį milijonų dolerių.

Jeigu Rockefelleris šiandien išmainytų savo visą turtą ant aukso ir išgabentų iš šios šalies, sakykime—į Kanadą, tai jis išgabentų su savimi aukso tris kartus tiek, kiek pasilikėtų visose Savienytose Valstybėse. Jis viens gi jį neišneštų, kadangi jis svėrėtų tukstantį septynis šimtus penkiosdešimtis (1,750) tonų. Jei-

gu tą auksą, norint pernešti, sukrautų ant žmonių nugarų, tai kiekvienam nešant po pusantro šimto svarų turėtų jį nešti dvidešimts trys tukstančiai (23,000) vryų. Ir jeigu tie vyrų eilėje, per dešimtį pėdų atstumo vienas nuo kito, tai ta linija nusitęstų per 44 mylias ir iki jie praeitų pro kokią vietą, truktų 15 valandų laiko.

* * *

Garbinamas ikišiol mokyklose senovės Grekų turčius Krezus, kurs turėjęs savo turto į 8 mil. dol., šiandien tik vaiks prieš Amerikas „Krezusus”, kurie turi po \$35,000,000, o tokių yra 70. 1855 m. New Yorke buvo tik 28 milijonieriai; 1845 m. Philadelphijoje buvo 10 ypatų turinčių neką daugiau kaip po 1 milijoną; turtingiausias buvo Stefan Girard, 7 mil. „vertumo”. 1892 m. Philadelphijoje buvo jau 200 milijonierių. New Yorke dabar yra jų suviršum 2,000. Višoj šiaurės Amerikoje yra 5,000 milijonierių, tai yra pusė visos pasaulės milijonierių. („Success”).

Naujas laikraštis.

Išeina naujas laikraštis po vardu „Tiesos Draugas”, Philadelphijoje, Pa. paskirtas reikalams lietuvių liuteronų, ypač Amerikoje gyvenančių. „Tiesos Draugas” spaudžis vokiškoms raidėms, o išeidinėkas antra sanvaitė. Preumerata bus \$2,00 ant metų. Vėliaus jam pasididinus arba tankiau pradedant išeidinėti, mėtinė prekė liksis ta pati. „Tiesos Draugas” talpis religiškus ir moksliskus straipsnius, korespondencijas ir visokias žinias apie darbus, apie visokius svarbesnius atsitikimus ir apie krutėjimą lietuvių liuteronų Amerikoje ir kitose šaliose. Toks laikraštis, mums čia gyvenantiems lietuviams, labai reikalingas. Tuli mūsų broliai tau-

tiečiai apsisisteliuoja iš Prūsų nekuriuos vokiškoms raidėms išeinančius laikraščius, ale iš jų mažai naudos jie teturi nes minėti laikraščiai nevertoją nė gryną lietuvišką rašybą. Bet „Tiesos Draugas” mėgis tikrai lietuvišku būtu, ir jis nedirbs dėl savo pelno arba naudos, bet tik vien dėl labo ir pakėlimo brolių lietuvių.

„T. D.” nesilaikys jokios partijos negadys pelną kitų laikraščių ir nedraus savo skaitytojus nuo skaitymo gerų laikraščių arba knygų, bet ragys juos tą daryti, kadangi skaitymas gerų raštų kelia žmogų augtyn, apšviečia ir lavina jo protą.

Todėl broliai lietuviai atdarykit ir šiam naujam laikraščiui savo duris, pirmiausiai prisiųskite savo adresus į „T. Draugo” redakciją, kad jo pirmą ir antrą numerį gautumet ant pamatymo, po to, jei jis jums patiks, tai galite apsisisteliuoti ant visų metų. Skaitydams kad ir kelis laikraščius niekad nepabiednėsi, o per juos apsišviesi ir turėsi naudą. Kurie iki šiol dar savo adresų nepridavėt, tai pridukit dabar, o veikia gausite pirmą numerį „T. Draugo”.

Rašykite šiuo adresu:

„Tiesos Draugas”, Pub. Co.,
1512 S. Juniper str.,
Philadelphia, Pa.

Lietuvių rubrika Amer. žmonių sąrašoje

Tam reikalui pritaria sekančios draugystės iš Cleveland'o, O.: 1) Šv. Kazimiero d-tė, jos atstovas: Antanas Daniliavičius, 81 Hill ave. S. E.; 2) Šv. Jurgio d-tė, — jos atstovas: Jurgis Brazaitis 2047 Hamilton ave.

Sekr. 14 k-pos S.L.A.

„Vienybės” redakciją telefonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziaudien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

O dabar, kada gi karalius Vladislovas Vytautui „duci Lithuaniae ipsum in partem sue solitudinis assumens supremum principatum“ etc. ik gyvam atidavęs yra, jie prie karaliaus tuomi vierniaus kabėšę ir prižada, kad supremus principatus ir kiti lobiai, mirus Vytautui, anot pastarojo aprašų, atkris karaliui ir zokonui. Toliaus jie sako, kad jie su ainiais ir įpėdiniais savo, kada Vytautas pasimirs, kabės prie karaliaus Vladislavo, karunos ir valstijos Lenkų, bus paklusnus ir tarnaus jiems, ir kad nejieškos sau kitų viešpačių. Bet jeigu Vladislavas mirtų be ainių, tai iš savo pusės be žinios ir patarmės Vytauto ir Lietuvių neturį rinkti sau karalių, nes su Lenkais jie norį patenkančiai susiglundinti ir laikyti amžiną neatšauktiną uniją.

Teip tad ant rašto tapo unija panaujinta, ir Vytautas turėjo pats, ir pirmu kartu jo lietuviški bei rusiški kunigaikščiai, nusizeminti prieš Jagelos sostą, idant išvengti karę su Lenkais dabar, kad praloša Lietuvių pas Vorskla nusilpnusi buvo Lietuvos spēkas. Toks aklas mindžioja idėją Lietuvių savistovumo, ir dėl Vytauto tai buvo iš tiesų kartinis obuolys. Kas gi naudos Lietuvai buvo iš to, kad Lenkai veikiai iš savo pusės dokumente, išleistame Radomiuje, galvojosi, jog Vytautas viešpataus Lietuvoje iki pabaigai savo gyvatos, ir kad, Jagėlai mirus, nesirinks karaliaus be žinios ir patarmės Lietuvių?! Tokie tai vaisiai darbštumo buvo minkštapročio Jagelos, kurs ne Lenkijos reikalavo kaipo kraičio dėl Lietuvos, bet atbulai—Lietuvą nešę į kraitį Lenkijai! Tfu!

1401 m. Žemaičiai paleidę buvo šitoki į Romos ciesorių ir kitus kunigaikščius skundą ant vokiškųjų kryževių: „Klausykites, klausykites, o kunigaikščiai, svietiški ir dvasiški, šaukimo prispaustųjų, maloningai priimkite meldimą pavargėlių! Mēs esame iš prigimimo žmonės valni, o zokonas nuo mūsų liuosybę plėšia. Jis nesirupina apie nupelnymą dušių mūsų viešpačiui, bet trokšta vienatinei mūsų žemės ir mūsų turtų. Kožnas tapęs pavargėliu ir alkanų nusidėjiman puola: mēs tu rime ubagauti, vogti ir laupyti dėl išlaikymo savo raudulingo gyvenimo. Ar-gi gal jie (kryževiai) vadintiesi broliais? Kaip jie gali nudalinti krikštą? Kas nori kitus mazgoti, tas pats turi buti vaiskus. Rods Prusai tapo apkrikštyti, bet jie tikėjimą ne geriaus pažįsta kaip pirma. Kada „broliai“ ant svetimos žemės antjoja, jie siunčia Prusus pirm savęs, idant lietu žmonių kraują. O tie ir netingi, degina bažnyčias, namus, aršiaus kaip turkai, ir kuomį jie baises pasielgia, tuomi didesni nuopelną jie laimi akyse kryževių. Lenkėmės todėl nuo krikšto, nenorėdami panėšėti į Prusus... Pamažu mus spaudė nelaimė, ir kasdien dauginosi. Visus javus, vaisius ir bičių avilius išplėšė mums kryževiai; liuosus iš prigimimo sprandus mūsų pripratino į darbus naktimis; nevaliojamais darbais apsunokino mūsų bernus, pavaldinius, artojus ir duoklininkus; atėmė nuo mūsų medžionę ir zvejybą, uždraudė pirkliavimą su kaimynų žemėmis... Bjauriausias dalykas, jog kasmet

po prievarta vaikus mūsų ima užstaton be jokio žmogiško pasigailėjimo, gėdino mūsų pačias akyse mūsų, ar išplėšė mums iš rankų, nepsiganėdindami dviem šimtais užstatytų vaikų ir išvežtų mergelių... Meldžiami klausykites! klausykites! jūs, kurie teisybę mylite! Mums pritinkiaus būtų dejuoti, negu kalbėti. Mūsų didžiunus suraišiotus jie nutempė kalėjiman į Prusus, kitus su visomis šeimynomis ant laužų sudegino, kam jie neleido savo vaikučius išplėsti; mūsų seseris ir jaunas dukreles varu iš-ivarė, ir—baisu kalbėti—tie, kurie kryžių nešioja ant savo aptaiso, jas gėdino, mums matant su karčiu skausmu, tai yra teisybė, kurią visados galime parodyti. Ana, Kirkutis, turtingas bajoras mūsų šalies, turėjo labai gražią dukterį, kurią paglėmžė tie patys kryževiai. Negalėjo iškę ti jaunos merginos merginos brolis tokio apšmeizimo, perdurė ant vietos kryževišką minyką, kurs gėdino jo seserį. Kiltą bajorą, vardu Visginis, drauge su pačia ir vaikais išsivarė į Prusus ir tenai visus išžudė. Bajorui Svalkiui sudegino dvarą ir kaimą, o gyventojus išmušinėjo, vos pats pasmukti teįstengė. Kitą bajorą, Sungailą, nukirto, o jo žmones į verguvenę išsigabeno. — Klausykites, jūs krikščioniškiejie ponai, jau mums neliko kitos vilties kaip numirti kankinių mirtimi, nes jie trokšta pasotinti savo kraulakumą, mirkydami savus kardus mūsų kraujuje. Jie tyčia vilkina krikštyjimą, jokių bažnyčių mūsų šalyje nepastatė, jokių kunigų mēs ilgai nematėme. Vieni tik šulnus karaliai, Vytautas su Jagėla, nekuriuos apšvietė tikėjime. Susimilkite ant mūsų! mēs prašome krikšto. Bet teikitės atsiminti, jog mēs žmonės esame, o ne besumoniški gyvuliai, kuriuos galima dovanoti, pirkti ir pardavinėti; esame tvariniai viešpaties ant jo paveikslo ir pavidalo, sutverti valnybėje vaikų dievo, ir joje amžinai trokštame pasilikti. To dėlei šaukiame pri šventojo tėvo (popiežiaus), idant su pagelba lenkiškųjų kunigų priimtų mus į sterbles bažnyčios, nes iš visos dušios trokštame buti krikščionimis, pakrikštytais vandeniu malonės, o ne krauju išnaikinimo. (Norbutas, VI. p. 34-37).

Tiek vargų kentėdami, per Vytautą apleisti Žemaičiai vienval kėlė maištus prieš zokoną: 1402 m. jie sudegino Klaipėdos miestą, suardė Dievogalą (Gottesverder). 1404 m. Vytautas liepė Sungailai ir Monivydui išduoti Žemaitiją kryževiams. Bet 1405 m. Žemaičiai užmušė savo komturą M. Retfenbach'ą, suardė pylį Fredberg ir Dubyshain, už ką kryževiai ir Vytauto armija įsiveržė į Žemaitiją. 1406 m. Žemaičiai priversti buvo duoti laidus vokiečiams, jeigu tųjų valdžia bus tėviška. Valdymieras Žemaitijos Sternbergis gyveno Dubyshaine ir dalino javus bei druską artojams, kitiems žemes apleistas dalino. Žemaičiai ant Vytauto rugojo ir laikė jį už savo pardavėją, ypačiai kada ans pabėgusias 250 šeimynų norėjo perkeldinti atgal į Žemaitiją. Nors Vytautas ir stengėsi geruoju sugyventi geruoju su zokonu ir kartais gelbėjo tamjam nuramdyti Žemaičius, vienok jis laukė tikrai geros progos, iki galės atsiimti atgal tą nuo tėvų paveldėtą kraštą.

Dabar Vytautas mislinėjo atgerbti mirtį savų sunų ir apie atgavimą Žemaitijos nuo kryževių. Tarp Lenkų bei zokonoėjo derybos kas link sątaikos, kas negeistina buvo Vytautui, nes Lietuvai rasi būtų prisiėję išsivadati Žemaitijos. Vytautas tad emęs apskundė zokoną Vokietijai, kam ans išnaudojės Žemaitiją su nenauda Lietuvos ir naujai įkurtos

(Toliaus bus).

Glasgow'o, Škotijoje, laikraščiai praneša nuo 31 d. sausio, kad apie 20 tukstančių ypatų, kurios pasiremdamos ant caro manifesto sugrįžo į Maskoliją, liko areštuotos ir bus nubaustos 5-10 metų kalėjimo ar ištremimo. (Bet valdžiai reikėtų bausti tik ant 5 mėnesių, nes ji ilgiau nebegyvuos...)

Atsakymai.

Smulkučiui. „Aštuonvalandinė darbo diena“ — neblogai išversta, bet jau ta pasakutė yra tilpus „Darb. Balse“, N. 6—03, ir „Negirdėtose pasakose“. „Liuosas darbininkas“ — eilės parašytos žinomos lenkų poetės M. Konopnickienės. Kiek mums žinoma, jau trys poetai vertė jas į lietuvišką kalbą iš originalo, bet vis netiko į spaudą. Jūs gi vertimas išmaskoliško vertimo (tikriaus: nudavimo), teipgi netinka.

K. Rutkui. „Iš Jusų kelionės“ jau buvo garsinta, dėlto neverta atkartoti. Panašius dienraščius galima vesti, bet jie spaudai netinka, esant tokių pat dalykų naujasnių. Gražinam.

Klaidų atitaisymas.

„V. L.“ N. 7 ant puslapio 78 patilpęs laiškas iš Lietuvos yra gautas ne Pr. E. iš Plymouth'o, iš Vilkaviškio pavieto, kaip ten per klaidą tapo atspausta, o tik iš Naumiesčio pavietos tą laišką gavo nuo savo brolio Marcelė V. iš Forest City, Pa. o redakcijai jį pridavė A. M. M. iš Forest City.

Pajieszkojimai.

Jeigu kas turite žiela knygutę „Namelį pusteljoiko“, o norėtumet parduoti ar ant kitų knygų apmainyti. Atsišaukit ant šio adriso:

St. Poteliunas,
345 E. Rivers str.
Plymouth, Pa.

Susirinkimai.

Pittston, Pa. Trys draugystės: S. Daukanto, šv. Juozupo ir šv. Kazimiero parengia susirinkimą delei revoliucijos Lietuvoje. Susirinkimas prasidės 7 val. vakare nedėlioje, 25 d. vasario, J. Audriušio salėje 193 N. Main str. Visus lietuvius ir lietuvautes užprašo.

Komitetas.

Baltimore, Md. Centras keturių tautiškų pagelbinių draugysčių, parengė prakalbas ir deklamacijas ant 4 d. kovo, atminimui numetimi baudžiamos Lietuvos; teipgi dėl revoliucijos. Prasidės 7 val. vakare Lietuviškoj Salėj ant Barre str. Tai pirmas bus toks didelis vakaras.

A. J. Karalius.

New Yorko—Brooklyno 4ta kuopa M.M.D. laikys susirinkimą nedėlioje 25 d. vasario 3 val. po pietų, svetainėje po Nr. 73 Grand st. Brooklyn bus apsvartoma daug svarbių reikalų, teip pat bus dalintos knygelės „Živilė“. Visi sąnariai teiksitis pributi ir atsivesti naujus prisirašyti.

Sekr. A. Lesniauskas.

Ant pardavimo kriaučiaus šapa su visais rakandais pirmos klasos įrankiais, kas tik reikalinga prie darbo gerai vi gada. Apart to dar yra ir tavoro kur viskas parsiduoda drauge su šapos rakandais. Priežastis pardavimo yra ta, kad užimu dinstą kirpiko.

J. K. Makauckas,
243 Bennett str.
Luzerne, Pa.

Ballus! Ballus!

Plymouth, Pa. Lietuvių Draugystė parengia puikų BALIŲ ant Užgavėnių ponedėlio 26 d. Vasario, prasidės 6-tą valandą vakare, Naujoje ir gražiausioje salėje „Shawnee Dancing Academy“ West Main str. Lietuvautes ir lietuviai nepamirškite pributi ant užsigavėjimo su linksmybėms. Muzika bus labai puiki.

*Įpanga tiktai 25c.
Komitetas.*

Metinis Ballus!

Bridgeport, Conn. Parengė S. L. A. 51 kuopa, ponedėlyje 26 d. vasario, 7 val. vakare ant Germania Hall, po Nr. 1379 Main str. Užprašome visus lietuvius ir lietuvautes iš visų aplinkinių miestelių, atsilankyti ant to mūsų iškilmingo balliaus, ballius trauksis nuo 7-tos val. vak. iki vėlybai nakčiai. Muzikantai pribus iš Tilžės Lietuvių Demokratų Partijos. Visi atsilankusieji ant to balliaus bus širdingai priimti.

Tikietas 25 c.

Kuopos sekr. K. Čelkis.

HOTELIS Jurgio Rekaus,

318 Cor. Market & Sherman Str.

WILKES-BARRE, PA.

terlaus uželge dėl lietuvių šez viso miesto. Prikauk visokius gėrymus, kaip tai: Alių, Arielką, Likiera. Vyna ir visokius Cigarus pirmos klasos

Pergalė po sumušimui.

Istorija parodo mums, kad sumušimas yra geriausia mokykla generalui, parodanti jam visas klaidas, kurias butų buvę galima aplenkti, ir daugumai atsitikimų daugumas sumušimų yra pirmtakūnais galutinios pergalės. Tas pats dedasi ir paprastame gyvenime. Perdaug pasitikdami ant savo pajiegos ir laimės liekamiesi tankiai ligos pergalėti, bet mes neturėtume leistis ligos suvisu susinaikinti. Vartodami Trinerio Amerikonišką Eliksyrą Karčiojo Vyno nuo pat pirmutinio ligos apsireiškimu, turime geriausią ginklą apsigynimui, nes jis greitame laike sustiprina visą kūną ir gromuliavimo sistemą. Šita gyduolė visada gelbsti nuo visokių skilvio ligų, nuo vidurių ligų ir negero kraujo. Pirmutiniais apsireiškimais šitų ligų yra nustojimas apetito, nereguliariškas vidurių išsistūtinimas ir persimainymas veido spalvos. Vartodamas Trinerio Amerikonišką Eliksyrą Karčiojo Vyno, teip greit kaip vien galima, visada pergalėsi besiantinančią ligą.

Gaunamas aptiekose arba pas pabrikantą, Juozapą Trinerį, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

VINTON COLLIERY CO., turinti mainas Vintondale, Pa., 20 mylių nuo Cresson, ant linijos geležinkelio P. R. R., gali gauti dūr 50 mainerių darbą. Darbas visada, gera mokestis per visą metą, su darbininkais nesutikimų nėra, geros mokslinės, vanduo ir namai.

Jon Wasczila,

Pasiuva puikiai drabuzius ant visokių madų, kaip vyrams teip ir moterims siutus.

Reikale meldžiame tautiečių atsilankyti ir persitikrinti iš mūsų darbo gerumo.

Jonas Vasczila

133 N. White st.

SHENANDOAH, PA.

Gramatika

ANGLIŠKOS KALBOS su ištarimu kiekvieno žodžio ietuviškai—sekančiai book (buk), knyga, ice (ais), ledas ir t. t.

Knyga apdaryta, 174 puslapiai su prisuntimu \$1.25.

Pinigus geriausia yra prisijusti per „Postal Money Order“, ant adreso: P. MIKOLAINIS, P. O. Box 15, Station, D., New York City.

J. B DAINIS,

58 Public Square, Wilkes-Barre, Pa.

Pirmas lietuviškas-lenkiškas hotelis viduryje miesto (priešais sudą). Kas ateis su kokiais reikalais į miestą, ar tai rodos gavimo arba su skundais į sudą, nepamirkište lietuviszko HOTELIO DAINIAUS Laikau visokius gėrymus ir užkandžius kadien. Teipos gi ant viršaus yra SALE dėl susirinkimų.

Naujas Telephonas No. 8208.

Jonas Dzedolikas

LIETUVISKAS GRABORIUS.

Karietos ant veselių, laidotuvių ir krikštynų
Vežimai perkraustymui ir t. t.

Laikau HOTELI, visokių gėrymų, kaip tai: visokios arielkės, vy no, skanus alaus, porterio ir kvopenių cigaryų. 455 Main st. KINGSTON, PA.

Naujas Telephonas, 1005. Bell Telephone, 578. M

Dr. Albert Kaufman,

GYDYTOJAS IŠ SENO KRAJIAUS SPECIALISTAS NUO VISOKIŲ LIGŲ. Gydo net labiausiai užsisenėjusias chroniškas vyrų, moterių ir kudiškių ligas. Galima susišnekėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Eikit pas savąjį, kur jums nereiks klumociaus. Užtikrinu išgydymą visokių ligų, kurias aš apsiimu gydyti.

Gyduolias vartuju įportuotas iš Europos, kurias duodu tik savo pajiantams. Valandos priėmimo: — Nuo 8 iki 10 iš ryto, nuo 2 iki 4 po pietų, nuo 7 iki 9 vakare.

No. 43 Washington Street, WILKES-BARRE, PA.